

Mahjas Weefis

Ar pašā wifuschehliga augsta Keisara weleschanu.

28. gada-

gahjums.

Maksa ar peesubtišānu par past:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
Ar Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
Ar Peelikuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Maksa ar peesubtišānu Rīgā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
Ar Peelikuma: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
Ar Peelikuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel isdots sestdeenānu no plkst. 10 sahet.

Maksa par fludināšanu:
par weenas slejas smaltu raktu (Pett)-
rindu, jeb to weetu, to tašda rinda eenem,
maksa 8 sap.

Redakcija un ekspedīcija Rīgā,
Ernst Plates bilšu- un gramatu-dru-
latavā un burru-letuwe pee Pēteru
basnīzās.

Mahjas Weefis īsnašk weenteis pa nedetu.

Uzaizinajums preekšč Lutera swehtkeem.

Wisi ewangeliūma tizigee rihkojāhs us tašs deenas swineschanu, kurā muhsu leelais reformators Mahrtinšch Luters peedfima. Basnīzu, skolu un mahju, schoš ihstos tilligas dšihwes un tilligas lahtības pamatus, wīnsch us jannu un tatschu wezu pamatu nodibinājis, us ewangeliūma brīhwības klinti.

Tapehž basnīza, skola un mahja swinehs 29. oktobra deenu 1883. gadā Mahrtinam Luteram par peemini, pateikdamees Deewam, kas lizis peedfimt tahdam leelam wihram, neween ewangeliūma tizigeem, bet wifai pašāulei: winam buht par gaischi spihdoschu bahku pee kristigas pateesības oštas un ewangeliūma brīhwības.

Uri Kreewijas ewangeliskā-luteriskā basnīza rihkojāhs us scho deenu. Wina grib ihpašchi schai deenai par peemini dibinat Lutera-kapitalu muhsu basnīzai par labu. Kreewijas ewangeliskās-luteriskās basnīzās Wpfargatajs, Wina Keisariska Majestete, muhsu Kungs un Keisars Aleksanders III. us general-konsistorijas luhgumu ir Wifuschehligi atkahwis, ka preekšč schi noluhka wifā Keisara walsti nauda teel lasita, lai is falasitā kapitāla intreschm waretu apgahdat dwehseku gamis tahm pašchās walsts draudschm, kas dwehseku ganu truhstumu geuhti šajutuschas.

Muhsu Rīga new ar un negrib pee scheem swehtkeem truhft. Jo Rīga bija weena no pirmajam pilsehtahm, kas reformacijai atdarīja širdis, mahjas un basnīzās. Un Rīga schodeen skaita starp saweem eedšihwotajeem wairaf neta 100,000 ewangeliūma tizigos kristigos.

Tapehž parakstijuschees Rīgas lihdsplisoni, gan sawadi pehž lahtas un amata, tautības un walodas, bet saweenoti zaur lihdsīgu tizības faiti, us pilsehtas luterisku basnīzu waldes pašubinajumu ir fastahdijuschī komiteju, lai Rīgas pilsehtā waretu Mahrtina Lutera 400. gada dšimuma deenu padarīt par zeenīgu basnīzā, skolā un mahjā un naudas lasišchanu preekšč Lutera kapitāla jo sekmīgi isrihtot. Apaschā parakstijuschees wirskomiteja scho diwejadu usdewuma ispidišchanu nodewuse apaschkomitejahm, kas par sawu darbu weikšchanos awišes finas pašneegs.

Ewangeliūma tizigee lihdsplisoni! Mehš juhs uzaizinajam, lai juhs to darbu, ko mehš eesahkam, ar šird' un roku weizīnātu! Wezs un jauns, augsts un sems, bagats un nabags lai nem dalību pee Lutera swehtkeem un lai dod sawu ahrtawu preekšč Lutera kapitāla!

Lai ta apšina juhs pahrnem, ka: Deewa wahrds ir Lutera mahzība,
Tapehž ta nenahk nihzībā.

Tad Lutera 400-gada dšimuma deena buhs: swehtku deena Deewam par godu, peeminas deena leelajam Deewa wihram Luteram, swehtības deena preekšč basnīzās, skolas un mahjas!

Rīgā, 31. augusta deenā 1883. gadā.

Wirskomiteja.

Wezalais birgermeisters **Eduard Hollander**, presidents.

W. Anders, Widsemes statistikas komitejas sekretars.

Eugen v. Barclay de Tolly, birgermeisters.

J. Berg, realskolas direktors.

H. v. Bock, Widsemes landmarschals.

Aleksander Buchholz, „Rigische Zeitungas“ redaktors.

Robert Bünqner, Rīgas pilsehtas galwa.

Dr. G. Carlblom, praktisku ahrtu beedribas presidents.

C. Deubner, Wahzu walsts gener.-konsuls.

B. Dibrif, „Balt. Wehtnescha“ redaktors.

J. G. Fahrbach, leelahs Gilbes wezalais.

H. Girgensohn, Widsemes general-superintendents.

Eduard Grade, Rīgas birschas komitejas wizepresidents.

H. Hartmann, konsistorialrahts, mahzītajs Pīnku draudse.

G. Hilde, Rīgas superintendenta weetneeks.

M. B. Heede, fw. Jahna-gildes pilsehtas wezala weetneeks.

Alfred Hillner, literariskās-praktiskās birgeru sabeedribas direktors.

Eduard Hollander, jaun., Amatneeku beedribas presidents.

J. v. Holst, wezalais mahzītajs Jehlaba basnīzā.

A. Iken, mahzītajs Reformetā basnīzā.

Aug. Kachlbrandt, adwokatū-beedribas presidents.

Joh. Kachlbrandt, mahz. Mahrt. basn.

L. W. Kerkowins, pilf. galwa weetneeks.

G. Kieseritzky, Baltijas politeknikas direktors.

A. Krannhals, gubernas-skolu direktors.

Aleksander Kröger, leelahs Gilbes wezalais.

Martin Krubmin, anferneeku-amata preekščneezības peesehetajš.

W. Lange, rahtskungs.

Mag. J. Lützens, wezalais mahzītajš fw. Petera basnīzā.

Arnold Petersenn, „Rīgaer Tageblattes“ redaktors.

Ernst Plates, „Mahjas Weefa“ redaktors.

A. v. Richter, restdejošchs landrahts.

R. Ruetz, „Zeitungas für Stadt und Land“ redaktors.

G. Schweder, pilsehtas-skolu direktors.

H. Schl, swejneeku-amata wezalais.

A. v. Sievers, Widsemes pilsteesas presidents.

C. F. Schmidt, fw. Jahna-gildes wezalais.

A. Weber, „Baltis“ redaktors.

D. Weiss, fw. Jahna-gildes wezalais.

Th. Wenrich, wezalais mahzītajš fw. Jahna-basnīzā.

C. Zander, leelahs Gilbes pilf.-wezalais.

Wirsekreterā palihgs: **A. Baum**, raktu-weedse.

Cefchfemes finas.

Senators Manafeina leelkungs treschdeenu pulksten 11 un 15 min. pa Rigas-Dinaburgas dselsszetu aibrauzja atpatat uf Peterburgu. Leeliski kauschu pulki pawadija angsto eerehdni.

Riga. Latweeschu teatris, ka dsurdam, no jaunajahm lugahm israhdihs libhs tablakajam sinojumam schahdas: „Sem bumbeeru koka,“ joku luga ar dfeed. 1 zehl., latw. no Dadscha; „Man naw wakas!“, joku luga 1 zehl., latw. no Miskalna; „Jaun-Maleneeschi,“ joku luga 4 zehl., latw. no Bodneeka; „Pirmais flimneeks,“ joku luga 1 zehl., latw. no Seepina; „Redaktors,“ skatu luga 4 zehl. no Bjornstjerna Bjornsona, latw. no Effenbergu Jahna; „Smadsenu pehtischana,“ joku luga 3 zehl., latw. no A. Soduma; „Swachteene,“ jeb „Peezi prezibas kandidati,“ joku luga 2 zehl. no Gogota, latw. no P. Graubina; „Djimtenē,“ skatu luga 5 zehl. latw. no Vergu Jahna; „Baldeews Deewam, galds ir klasts!“ joku luga 1 zehl., latw. no Ahwerstu Augusta; „Pehdigais upurs,“ skatu luga 5 zehl., if Kreemu walodas no J. M. Buragaita; „Marts,“ originaltragedija 5 zehl. no Aug. Draptscha; „Arleseete,“ skatu l. 3 nod. un 5 bild., latw. no J. Ptawina; „Mankus,“ tautas luga ar dfeed. 5 zehl., no Vergu-Jana. — Jaunu akteeru peeteifschanahs noteekot tik leela mehra, ka teatra wadiba nodomajuse, drihsuna mehginat weenu teatra israhdi ar jauneem spehkeem ween. — A. Tren idse, kas muhsu skatuwei bij par subreti no 1878—1882 g. un kas atstahjabs no teatra tadeht, ka tika isprezeta, ir nomiruse. Melaike baudiya neween pee publikas, bet ari akteeru starpa leelu zeenischanu. Salda dusa tai!

Rigas pilsehtas dome, 22. augusta, kas no 37 domneekem bija apmekleta, wispirms pilsehtas galwa sinoja, ka eenahlfuschi 3 raksti: 1) Pawela Semenowa schehlofchanahs par pilsehtas waldi, ka ta ne-isdodot notezejuschu kuponis no winam peederofcheem, pilsehtas lahde saloga esofcheem naudas papiveem; schehlofchanahs tikuse nodota subhsibu kommissijai; 2) Widfemes gubernatora raksts, zaur kuru teel sinams darits, ka pilsehtas domes nospreedums 4. julija sch. g., par ugunsdsehfeju isbraulfschanu, esot pretlikumigs un tadeht neteekot apstiprinats, un 3) Widfemes gubernatora raksts, zaur kuru teel pasinots, ka senats, atraididams pilsehtas domes nospreedumu Kamintius'a un Reklina fuhdsibas leeta, apstiprinajis gubernas pilsehtu pahrwaldes spreedumu, ka trakteeru nodoklis ir lokala, bet ne personas nodofchana, un ka tadeht otrreiseja nodokka prafischana no Kamintius'a un Reklina esot neparisja.

Pehz tam spreedu par deenas lahtibas jautajumeem:

1) Par pilsehtas sekretara peenemfchanu un amata laiku. Widfemes gubernators zaur rakstu no 3. augusta bija peefuhstijis gubernas pilsehtu pahrwaldes spreedumu, zaur kuru pilsehtas domes nospreedums no 5. maja 1878. g. par E. Alt l. peenemfchanu par pilsehtas sekretaru uf 15 gadeem, teel atfihis par nelikumigu un atzells. Gubernas pilsehtu-pahrwaldes

spreedums pamatojabs uf tahm domahm, ka pilsehtas domei ne-esot teefibas, pilsehtas sekretaru peenemt uf ilgatu laiku, ne ka tas, uf kuru wina pate eewehleta amata, t. i. uf 4 gadi. Tapat esot ari senats, kahda atgadijuma, scho jautajumu isfchihris. Tilai diwi lozelli gubernas pilsehtu-pahrwalde bija winas spreedumam pretojuschees — Rigas pilsehtas galwa A. Buningner's un Widfemes hosteefas presidents A. v. Sivers. Pirmais atfauzees uf pilsehtas-likumuu 95. paragrafu, kur teikts: „Pilsehtas dome no-faka pilsehtas sekretara amata laiku“; schè sekretara amata laiks ne kahdi ne-esot aprobeshots; pee tam ari, Alt lgu atlaischot, pilsehtai zelschotees toti leela skahde, jo winsch pehz kontrakta warot prafit par latru wehl nenodfihwotu gadu par 6000 rublu, kas par atlikuscheem 10 gadeem dod 60,000 rublu leelu summu. — A. v. Sivers lgs aifrahdijs uf to, ka Rigas pilsehtas domes nospreedums no 5. maja 1878. gada sawa laika tizis isfludinats „Widf. gub. awise“ un zaur to dabujis waldbibas apstiprinajumu. — Balsu wairakums gubernas pilsehtu-pahrwalde tomeht it pareisi palizis tanis domas, ka pretlikumiga nospreeduma nodruskashana gub. awises wehl ne buht ne-apgahsch likuma un nedod pretlikumigam nospreedumam teefibas, palikt spehka. — Uf pilsehtas waldes preekschlikumu, pilsehtas dome nospreeda, pee fenata l. departamenta fuhdsjet par sen notikuscha, peenahzigi isfludinata nospreeduma atzelschanu, un par to, ka pilsehtas domei atnemot teefibu, paschai sekretara amata laiku noteikt, kuru pilsehtu likums tai dodot.

2) Par landpolizijas lonas paugstinaschanu. Uf pilsehtas waldes preekschlikumu, teel nospreests, no 1. janwara 1884. gada landpolizijas usturas summu pa-augstinat par 1700 rbl. par gadu.

3) Par Armitsteada testamentes isleetoschanu. Preeksch scha jautajuma eezelta kommissija bija atraduse par derigu, dibinat waj behrnu spitali, waj wahjneeku namu; bet kad preeksch schahdu namu uf-buhweschanas un ustureschanas Armitsteada testamentē norakstita summa israhdotees par nepeeteekofschu, tad nospreeda jautajuma isfchirfchanu atlikt uf wehlatu laiku, kad schi summa zaur augtu augteem buhschot tapuse leelaka.

4) Par nodokli uf gadstirgeem, kas Jahnds un ap seemas swehtkeem Riga teel notureti. Pehz pilsehtas waldes isskaidrojuma, ka schis nodoklis atnestu dauds ja 60 libhs 70 rublu par gadu, pilsehtas dome preekschlikumu atraidija.

5) Par korteku waldes lozella zelschanu, A. Chrustalewa weeta, kas no scha amata atteizjabs. Uf pilsehtas galwas preekscha lischanu, zaur atlamaziju eezehla konsulu B. Sturh'u.

Par Widfemes scha gada mahzitaju-sinodi „Rig. Ztg.“ dabujusi schahdu sinojumuu:

Zeturtden, 18. augusta, scha gada Widfemes Lutera draudschu mahzitaju-sinode tika schè Balmeerā atklasta. Kahdi 90 garidsneeki bij fapulzejuschees un dewahs pulksten 10 uf swehtku glihtuma ispuschfoto basnizu, kur Gulbenos mahzitajs Keuslers tureja no altara atklastichanas-runu par 2. Timoteus grahm. 2. nodatas 7. perschinas wahrdeem

un generalsuperintendentis Girgensohns sajjia sprediki par 85. Dahwida dseefnu.

Bes generalsuperintendenta, Lehrpata profesora Horschelmana, schulrahtha Guleke un Widfemes mahzitajeem wehl ka weesi bij atnahlfuschi Peterburgas Petera draudses mahzitajs Findeisen un festdeenas sehdeschana ari basnizas-teefas presidents landrahts barons Richard Wolff un laukstolu wirspahrwaldes presidents barons Friedrich Wolff.

Schdeschanas tika turetās amatneezibos fabeedribas sahle un uf maltitehm atkal sinodes lozelli fapulzejahs mufes sahle, kur jautras farunas un laimes-wehlejumi stahjabs nopeetno apspreefchanu weeta. Ihpaschi sinodes pehdeja deena, otrdeen, 23. augusta, daschdaschadi laimes-wehlejumi negribeja nomaif beigtees, kas tika issaziti gan jozigds gan nopeetnds wahrdds. Ar ihpaschu atfischchanu tika norahdits uf schulrahtha Guleke darbibu, kas ispilida ar pasch'usupurefchanoes jaw preeksch ilgata laika tufschu palikuschu direktora weetu Waltas draudses-skolotaju seminarija un eewedis tur atkal jaunu gamu un stingru lahtibu, un ari preeksch schahs seminarijas isredsetais jaunais direktors, mahzitajs Hackmans, kas agral bija Tomisa u Barnaula par diwisijas-mahzitaju un tagad ari atradabs starp sinodes lozelleem, tika apfweizinat ar ihpaschu preeku.

Par nahlamas sinodes weetu tika nolitu Lehrpata un to eewehrojot schi augstskolas pilsehta tika jaw tagad jaukds wahrdds peemineta un tai augstas laimes skani jo skaw issauktas.

Weidsot wehl japeemin, ka wispahrigi pi sinodes dalibneekem ihpats preeks bij manams, kas nahza no ta, ka nekatootees u laipno usnemfchanu, ko muhsu masā pilsehtinaweem weeseem bij fataifijust, sinodes lozelli war eeflatitees ar apmeerinatu prahtu u faweem darbeem, jo dauds jautajumi, ka fihmejahs uf paschas basnizas eefscheho dsihmi ar to tuwa fakara stahwofcho skolas-buhfchanu, nabagu apgahdaschanu, Lutera swehtkeem u. t. pr., tika nowesti pee labgala jeb pee leelakas skaidribas.

Par Rigas-Dinaburgas un par Rigas-Tulumas dselsszetu darbofchanos 1882. g. lafahschahdas finas: Rigas-Dinaburgas dselsszetā (libhs ar Mihlgrahwja un Wolde-rajās zetekem) 1882. gada weda 691,588 personas (1881: 687,241 personas un 55,956,448 pudus pretfchu (1881: 47,108,609 pudus), ta ka pawisam eenehma 2,917,402 rbl. 61 kap. jeb 12,956 rubl. 65 kap. no werites Rigas-Dinaburgas u 8586 rbl. 60 kap. Wolde-rajās zekā. Zidwumu bij 2,449,176 rbl. 49 kap. (1881 g. eenehma 2,607,975 rbl. 83 kap. un dewa 2,250,035 rbl. 70 kap.), un atli 468,226 rbl. 12 kap. — Rigas-Tulumas dselsszetā 1882. gada weda 658,310 personas un 3,502,457 pudus pretfchu (1881 g. eenehma 2,693,194 pudus 1881 g.). Eenehmmuu bij 325,023 rbl. 62 kap. jeb 5417 rbl. 7 kap. no werites un isdewumuu — 285,625 rbl. 93 kap. (1881. g. eenehma 290,392 rubl. 67 kap. un isdewa 287,545 rbl. 59 kap.), ta atlika 39,397 rbl. 69 kap.

Par kahdu jaunu pelnas awotu. Zeturtden, 25. augusta, pulksten 3 pehz pusdeenas, E. Chr. Schmidt k. tureja apalschew leelaja gildes sahle preekschlasijumu

Ikwibules alminu ogfu lehgeri, Kaukasija. Zeen. preekschlasitajs issfaldroja Kaukasijas kalnu un semes bagatibu un it ihpaschi lika wehribu us Ikwibules alminu ogfu lehgeri, kuesch esot 5 kwadrat-werstes leelumā un 50 libds 70 pehdū beejumā. Dglu bagatiba til leela, ka scho lehgeri 200 gaddis newarot pilnigi issmelt. Schim ogfu lehgerim esot leela nahkotne deenwidus Kreewija, tadeht ka libdschinigās Kreewijas ogles ne-esot labas un wimu isfrakšana nahkot dahrgati, tamdeht ka tahs tikai mas pehdū beejumā atrodamas. Schmidt lgs tad pee Melnās juhras pilsehtahm salihdsinaja Anglu un Ikwibules ogfu zenas, pee lam Ikwibulu ogles ari pat Konstantinopelē warot lehtaki pahrdot. Kad nu Kaukasija truhhtot waja-dsiqā kapitāla, tad Schmidt lgs usajinaja schejeenes kapitalistis, lai scho leetu eeweh-rojot un dibinajot atziju beedribu ar 800,000 rubl. gruntskapitāla, lai waretu peeklabjigi scho ogfu lehgera bagatibu isseetot. Atziju beedribai buhschot leela pelna un Rigai nesi-schot leelu labumu. Nidsineeku behrni behrni flaweschot fawus fentehwis, kas tahā Kreewija dibinajuschi leelu faktoreju, kura Nidsi-neekeem us ilgeem gadeem atnesischot leelu bagatibu. Dgles wareeschot 7 mil. pudu par gadu us tirgu west un tad schihs par 6 kap. par pudu pahrdodot, tad atzionereem isnah-tot jo leela diwidende, no 16 libds 24 pro-zenteem. Tad beidsot Schmidt lgs kuhdja, lai Rigas birschu komiteja atwehlot 3000 rubl. preeksch ihpascheem sinatibas suhtneem, kura Kaukasija Ikwibulas ogfu lehgeri tuwaki lai wehl ismeklejet. — Newatas deht es ne-wareju palikt libds distusijas beigahm un tadeht nespehju fazit, ka schis jautajums galigi isschirts, bet, ka leelabs, gluschi ne-eewehrojams winsch gan wis naw, laut pelna ari ne til leela buhtu, ka Schmidt lgs to aprehkinajis. (B. W.)

Pahrdangawas Patweeschu Iabdarischanas beedriba, kuras schogad til pat pirmo, ka oturu reifi ihretais kortelis Tornalnā nodega, stahweja labu brihtinu itin klusu; jo ne ween winas inventars, swehtdeenas-sfolas eestahde un biblioteka bija zaur scheem di-weem degumeem wisai ispostiti, bet ari winas kapitāls bija gandrihs pagalam isbeidsees — zaur pehdejeem nelaimigeem isrihloju-meem; pa tam ari winas libdschinigais preekschneeks W. Altberg lgs bij no scha fawa amata atkahpees. Swehtdeen, 21. augustā, tad nu schihs beedribas komiteja atkal notureja Tornalnā fapulzi, us kuras pehz tam, kad senakais preekschneeks pastah-weja us fawu atfajischanos, schē eewehleja par preekschneeku R. Bertram lgu. Bee-dribas jautka kora dseedashanu jo projam wadihs A. Mitman lgs. Swehtdeenas-sfolu us scho oturu pusgadu atwehrs nahk-schā septembra mehnest.

No Beswaines. Schogad pee mums ir lijis leetus, ka wezi laudis mehds teikt, preeksch trim gadeem, tā tad ar seena fa-wahlschānu dascham labam semkopim gabja wahji. Seemas sehja wideja, turpretim wa-farajs ir labs, ja til falnas graudu eenahl-schanos nesamaitahs. Beswaineeschi, isnemot tā fawamos muischas fainneekus, wisi fa-was mahjas eepirufuschi par dsintu. Salih-dsinot ar zitahm walstim, Beswaineescheem mahjas ir pahrdotas deesgan lehti un buhtu domajams, ka tee drihfi paliks par turigeem

fainneekeem, bet pateesiba ir otradi. Jbstais eemeslis, tadeht Beswaineeschi newar tilt us preekschu, ir laikam tas, ka tee fawus lau-lus apstrahda pehz tehnu tehnu eeraschas. (B. S.)

Terbatā, ka „Cesti Postimees“ wehsta, 18. augustā aku razejs M. Koits gribejis lahdu peezi ahs dsilu aku tihrit un eelaidees tajā ar walgu. Bet akas dibenā bijis loti fasmazis gais, tā ka aku razejs tuhlin no-smazis. Kad winsch pehz lahdas pusstundas tizis iswilts, tad wimu wairs newarejuschi atdsihwinat.

Oberpahles apgabala, ka „Cest. Posti-meess“ am pehz „B. W.“ raksta, notikuschas diwas nelaimes zaur ne-apdomigu apeescha-nos ar schaujameem rihkeem. Kahds dahf-neeka puiss, kuras pa naktim bijis jafargā ahbetu dahrs, droschibas deht aishneemes no lahda radineeka flinti. Bet ta bijuse samaitajusehs, tadeht nesis to pee kaleja deht islaboschanas. Kad tas bijis padarits, tad wimu gribejis ismehginat, waj ar to war ari schaut; domadams ka flinte tuksha, us-lizis pistongu un gribejis jofodamees isbeedet lahdu jaunu muischas kalpu, kuesch tuwunā gulejis deenas widu; bet kad gaili nolaidis, tad schahweens norihbejis un — guletajs tizis til smagi eewainots, ka pehz diwi stun-dahm islaidis garu. Kahds zits gribejis is-mehginat, waj ar rewolweri war ischaut lodi zaur wahrte dehti. Bet lode isschrejusē teescham zaur wahrte dehti un lahdam katlu kaleja mahzklam ziska, kuras tajā brihdi nejauschi gadijees stahwet aish wahrteem. Schee notikumū atgahdinā no jauna to wezo mahzibu, ka ar schaujameem rihkeem ja-apeetahs apdomigi.

Bez-Platones Witeiku fainneekam nakti us 24. augustu nosagti no ganibahm diwi firgi. Weens no wineem bijis fashlehts ar dselhs pinellu. Zil domajams, — pinellis buhs atmuhkts. — Wes tam wehl nosagti weeni tambora un weeni dehtu rati, abji ar dselhs asim un wisas firgu brauzamas leetas. — Nahkamā deenā weens no sagtajeem fir-geem gan atrasts schosejas malā, ne tahlu no Jalgawas, pret Romes krogu; bet tas labakais wehl schodeen pagalam. — Scho-sejas uskopejs, redsedams wateju firgu fawā robeschā, winam peederoscho sahli ehdam, to notihlajis; bet kad firgu melletajs isteizis nakti padarito sahdsibas stahdi, tad minetais zeta kopejs firgu atdewis bes nekahdas kiblu naudas. — Galā wehl japeemin, ka rati un firgu leetas atraduschahs ne-aisslehts rūhmēs. (L. W.)

Sodu-Sefawa. Jaw augusta beigās klah; bet ar lauku darbeem nemas negrib weiktees flapjā laika deht. Seemas sehja schogad wahja; daschs semkopis schogad wisus tweeschus isaris. Labako sehju beeschee leeti fadsina weldre, un tā no labajameem sehju-meem isnahl masaf ne tā no puslihdsigajameem. Wafarejs angumā deesgan labs, ihpaschi ausas; bet pehrnās raschas un smaguma gan naw. Kartupeli stipri fahk truhdet; dascheem, se-makās weetās stahditi, wini jaw pawisam fapuwuschi. Seena un ahbolina ari loti mas, un tas pats masums dascheem laikā stipri maitajahs. — Krusa muhs ari pahri reises apmekleja, lai gan nekahda leela ne-buhdama, tomehr laukus apstahdeja. Buhtu gan wehlejams, ka fainneeki wairat ruhpe-tos par fawu lauku apdroshinaschānu krusas

beedribā. Jbfa laizina wisu fawu mantu zaur krusu war pasaudet un sewi un fawu dsintu gabst nabadsiba. — Muhfu krahscha-nas un palihdsibas lahde wiseem flangeem par spihiti ari eet us preekschu. Beedri flaits tagad ap 90. — Nakti no 19. us 20. augustu Wensku fainneekam nodega sudma-las. Sudmalas bija kursemes uguns bee-driba apdroshinatas. Uguns zehloni libds schim wehl nesinami. Ka dsid, tad sud-malu rentneeks pehdeja laika winas wehl labi fataisija. Pahri nedekas atpakal pehr-lons melderam nospehra un nobedsinaja lai-daru. — Wehl gan wisi eam rentneeki (pahrus isnemot), bet zeram drihs fawas mahjas eeguh par ihpaschumu, jo isgabju-scho rudeni isdewa jaunus kontraktus. — Janoschelo, ka krogu preeki mums wehl naw greefuschi muguru; dascha fainneeka behritim janostahw 6 libds 10, pat wairat stundu pee kroga us wakti. Buhtu gan jaw laiks, aismirst schos preekus! (B. W.)

Is Salnekeem. Scha gada rudsi gan naw til labi, ka pehrnee, bet dauds ari newar suhdsetees — tikai lejās tahdi pawahji. Ausas labas, ihpaschi agraki sehtas semkopi preezina. Wehlu sehtee meeschi pawisam pa-suduschi; ari agraki sehtee taisjahs nelaiķā nodfeltet, bet wehfais laiks tos attureja no bojā eeschanas, tā ka wehl war zeret put-ramu teesu. Kartufeki auguschi labi, pat labaki par pehrnajeem, bet deht flapjā laika jaw atronahs daschi puwuschi. Dahrsu fal-nes un kahposti pilnigi atlihdsinahs semkopja publinus. Seens andsis labaks par pehrno, bet deht flapjā laika, ka pats par sewi pro-tams, dauds flittaku fanehma.

Pag. mehnescha 12. deenā fapulzejahs pagasta fainneeki teefas namā, kur wini weenprahtigi nodomaja dibinat uguns ap-droschinaschanas beedribu un schai noluhkā jaw eezehla pagaidu preekschneezibu, kurai jafastahda statuti. Buhtu wehlejams, ka sta-tutds isnemtu ari lahds §§ no weefigahm beedribahm deht beedrigas fadsihwes weizi-naschanas; jo beedriga fadsihwe muhsu pusē pawisam nepezeeschama. Wehl lahdu bee-dribu dibinat buhtu gruhti eespehjams. (B. S.)

Somija. Par leelo ugungrehtu, kas 25. augustā sch. g. Tammersforfes wehrtawā notizis, mehds pehz „N. T. A.“ waram pa-fneegt schahdas finas: Peeminetā deenā, starp pulst. 1. un 8. walarā runā esofschā wehrtawā iszehlahs leels uguns. Pulstieni swanija un fawza us dsehshānu. Jaw plst. 9 fabrikas leelakee nami bija no uguns pahruenti un bija jabihstahs, ka tee tiks pilnigi nopostiti. Pulst. 11 nakti no glahb-schanas bija masas zeribas. Stiprs wehisch ununi dsina jo tahstak, tā ka ari tahs zitas pee fabrikas peederoschās ehlas eedegahs. Tikai mas kustināmu leetu wareja glahbt.

Wes uguns-dsehsejeem, kuru nepeetika, bija gan dauds lauschu sanahkuschi, bet tos, kas pee fabrikas nepeedereja, pee glahbschanas nepeelaida. Sargaschanas darbu usnehmahs polizija, bet ta fabrikas laudis nepasina un tā tad ne wisi tee pee gruhtā darba netika peelastiti. Pehz wehstitaja domahm buhtu bijis derigati, tos pee darba peelast, kas strahdat spehji, un tikai seeweschus atraidit, kas strahdneekeem tikai zekā. Ugunsdsehseju beedriba lahrtibu nespehji usturet, jo deg-

ſchana bija pahrat leela un wiſur walbija iſbiſchanahs un bailes. Tikai weenâ deg-ſchanas puſe uhdens peetika, otrâ puſe uhdena trubka. Slahde, kas zaur ſcho uguns-grehtu notika, iſtaifa pahri par 2 miljonu Somijas mahrfu. Fabrika pee wairaf ſa-beedribahm apdroſchinata par 5½ miljonu mahrfahm. Wiſwairaf pee tam ſaude ſkreewu ugunsapdroſchinahſchanaſ beedriba no 1827. gada un Sweedru ſabeedriba „Phönix.“

Peterburgâ polizija nahkuſe uſ pehdahm ſahdai agenturaj, kas nodarbojuſehs ar jaunu ſeeweeſchu ſubtiſcham uſ Turziju. — Wina weenas nedekas laikâ ari apzeetinajuſe 130 ubagu, kas uſ eelahm dahwanas luhguſchees.

Juſtizministerijâ tagad pahripreeſch wiſai ſwarigu jautajumu par ſabritu ihpaſchneeku un ruhpuwezibu eetaiſchu atbildibu atgadi-jumâs, kad ſtrahdneeki teel par kropleem waj pawiſam atron nahwi. Schis jautajums eekſtinats zaur to, ka ſtrahdneeki daudſlahet atraduſchi nahwi zaur ſabritu ihpaſchneeku newehribu un neruhpeſtibu.

Smolenskâ. No tureenas mums peenahjis ſchahds rakſts: Poretſchu apgabalâ pee mums ſchini gadâ pawafaris parahbijahs deefgan jauks un augligs, bet lâ wehlat rahbijahs, tad wiſs augſchanaſ laiks preeſch ſahles un ſehjuma bija pahrat ſauſs un ar leelu karſtummu, tâ ka wiſa wafaras ſehja jaw ſahla no leela ſauſuma nodſeltet. Schis leelais ſauſums paſtahweja lihds 25. junijam un tad, kur wajadſeja buht ſauſam laikam preeſch ſeena iſſtrahdaſchanaſ, ta weetâ nahza leetus, kur tikai wiſs ſeena laiks paſtahweja no 30. junija lihds 4 julijam, un tagad, kur ſchis rindinaſ rakſtu, jaw ir peenahjis 15. auguſts, kur mehſ laba ſeena laika ne-efam peedſihwojuſchi; tikai leetus un atkal leetus ar bahrgu pehrlomu un kruſu, kas nahf wiſwairaf ar paſtahwigu wakara wehju, tâ ka daudſeem pat noſplauti rudſi lauldâs ir ſemê nogahſti un ſa-auguſchi.

Bet wiſu behdigafa leeta pee mums pa-rahbijahs pee zilwekeem, kas laikam buhs zehluſees no wafaras leela ſauſuma un ſpeeſ-dama karſtuma: pee zilwekeem raduſees ſehrga, tâ ka til daudſ mirſtam es lihds ſchim nekur ne-efnu dſirdejis, jo pee mums weenâ paſchâ kapſehtâ reta nedeka pa-eet, kur neteel paglabati 30 lihds 40 un wairaf zilweku, wiſwairaf ar zairejamu waimu un ar aſinâ noſtreeschanu pa muti un degumu; daſchâ derewnâ jeb ſahdſchâ jaw apkopeju trubht preeſch ſlimneekeem, bet kur tad wehl preeſch lauku aploſſchanaſ, jo daudſ familiju guk lihds beidsamam pee ſemes, kaut gan ahrſtes no Smolenskâs no waldivas puſes iſſtelletî aplahet braukat pa katru ſahdſchu pee ſlim-neekeem, tad tomehr tas naſ ko palihds.

Otra leeta, kas ari deefgan behdiga preeſch ſchejeenes eedſihwotajeem, ir ta, kas pee lo-peem zelahs ſwehru deht; wiſkeelako ſlahdi padara lahtſchi pee ſirgeem, ja pat deenas laikâ tee nekannahs pee ſirgeem kertees un tos ſaploſit; kuru ahrumâ newar nofert, tam dſonahs waj pa peezi werſti palaf, ka-mehr lopinu nokauſe un peepſeſch padotees. Tikai waram Deewam pateiktees, kas muhs Latweeſchus lihds ſchim laikam no tahda poſta paſargajis un tapehz muhs tureenas ſkreewi ſauz par kalduneem (burweem), ka ſwehri mums lopus ne-aifteekot.

Jahnis Gulbis.

Ahrjemes ſinas.

Politikas pahrlats. Mehſ ſchoreis ſawu politikas pahrlatu ſahſim ar Aſiju, tapehz ka tur notikuſchi dabas atgadijumi, kas naw ik deenas peedſihwojami un ne maſaf der laſitajeem eewehrot lâ daſchi notikumi iſ po-litikas lauka. Pee Aſijas, lâ laſitajeem ſinams, atronahs daudſ ſalu, gan leelafas, gan maſafas. Uſ ſchim ſalahm nereti at-gadahs, ka tur efoſchi uguns wehmeju kalni ſahf ſtrahdat un breeſmas padara. Winu nedeku ſchahda uguns wehmeju kalnu ſtrah-daſchana notikuſees, kas daudſ breeſmu no-darijuſi. Seſtdeenu 13. auguſtâ peepſeſchi ſemes apakſchâ Krakatoas ſalâ iſdſirda pehr-lona ruhſchanaſ lihdsigu duhſcham, ko wareja ſadſirdet lihds Surapentai un Bata-wijai. Schim ſalu puhlim ir daudſ uguns wehmeju kalnu, lihds lahdeem 49. Turee-nes eedſihwotaji ar tahdu troſni apakſch ſemes eeraduſchi un tapehz uelo daudſ nebih-jahs, domadami, ka laikam ſahds no uguns wehmeju kalneem ſahſs uguni iſwent. Bet ſchoreis tas nahza zitadi.

Ap pulkſten 11 nakti iſ 16 uguns-weh-meju kalneem iſzehlahs gaiſchi uguns ſtabi, pawaditi no breeſmiga troſſchna; juhra eefahla ſchnahf un wahritees un kauſchu bailes palika ne-iſſafami leelas, kad wiſs gaiſs pildijahs ar pelneem un degoſchi al-mena gabali tika iſ uguns-wehmeju kalneem iſwent. Bija tâ ſakot pelnu un almenu leetus, kas uguns karſtumâ uſ ſemi nokrita. Simteem zilweku tika noſiſti. Scheribonâs Birtinzongas, Samarangas, Jojakertas, Surakertas, Surabajas pilſehtas un tuh-ſtoſchu bramim bamiſas tika pa leelakai dakai ſamaitati no krihtoſcheem almenneem un kad nu krihtoſchee almeni bija uguns kar-ſtumâ, tad nokriſdami wini daudſ weetâs aiſdedſinaja. Râ jaw ſajits, tad uguns weh-meju kalnu darboſchanaſ ſahſahs nakti no ſeſtdeenas uſ ſwehtdeenu, bet ſwehtdeenu bija dabas breeſmiga trakoſchanaſ un plo-ſſchanaſ wehl jo negantafa.

Karſtais pelnu leetus nemitedamees ar-weenu lija; deenas gaiſma gandrihs nebija manama, tâ gaiſs bija karſteem pelneem pilns, tikai uguns ſtabi, kas iſ kalnu riht-leem iſſchahwahs, tumschumu padarija gaiſchu. Pee ſchahdas uguns apgaiſmoſchanaſ wareja redſet, lahda nemeeriga bija juhra, kas wiſu ſalu draudeja apriht: arweenu augſtati un augſtati juhraſ wilni pazehlahs un putodami gahſahs pret kraſteem, beidsot torna augſtumâ ſazehlees wilnis ar ſtraumi gahſahs uſ ſemi un azumirklî bija ar uhdeni aplahatâs trihs pilſehtas un lahdas 50 ſahdſchâs, kas pee juhmalas atradahs. Pats par ſewi pro-tams, ka wiſi, zilweki un lopi, leetas un prezes, kas minetâs pilſehtâs un ſahdſchâs tanî brihdi bija atronamas, wiſi aiſgahja bojâ, uhdeni noſlihdami.

Zil zilweku aiſgahjuſchi bojâ, to wehlat dabuhs ſinat. Zil ſchim brihſcham awiſes ſino, tad zilweku dſihwibas aiſgahjuſchâs daudſ bojâ. Tâ par peemehru Batawijas preeſchpilſehta, kas pa leelakai dakai bija apdſihwota no ſihneefcheem, tad Anjeras pilſehta, kurâ bija uſ dſihwi nometuſchees ſahdi 800 Europeeſchi, Batama ar lahdeem 1500 zilwekeem un wehl daudſ zitu weetu tika ar uhdeni aplahati, kamehr ugunigais iſwirums, to atkal poſtija, ko uhdens nebija

nopoſtijis. Zeelu ſlahdi uguns wirums pa-darija Tamerangas pilſehtinaſ, kurâi bija 1800 eedſihwotaju. Schi pilſehtina tâ ſakot tika aplahata no uguniga wiruma.

Pee wiſahm ſchim breeſmahm pirndeenu wehl peenahza lahſt ſemes trihzeſchana ar pehrfona negaiſu. Melaimigez zilweki do-maja, ka wiſeem buhſchot gals lahſt. Uſ pilſehtas tirguſ plahſcha bija zilweki ſamu-kuſchi un tur ſtahweja leelâ publi, ziti dſihwi, ziti jaw garu iſlaiduſchi; bet dſihwee neruh-pejahs par mirejeem, jo latram tâ ſakot nahwe jaw bij preeſch azim un nahloſchâ azumirklî ari dſihwais wareja buht nomiris. Wiſi bija pahnemti no dabas breeſmigeem, mil-ſigeem ſpehkeem.

Tâ pagahja naktſ, deena ſahla auſt, mahloni iſdalijahs, pelnu leetus apſtahjahs, tikai uguns wehmeju kalni wehl iſwehma uguni un degoſchu wirumu, bet almeni wais netika iſ kalnu rihtlehm iſwentî, un zilweki ſahla druſzin atjehgtees un apſlatti-tees. Dabas jautums un kraſſchums wi-ſur bija judis, daſchâ weetâ ſeme bija ap-klahata ar pehdu beeku pelnu lahrtu. Kur gara Randangu kalnu rinda ar ſawahm ſahdſcham un kaſejas dahreem bija iſſtee-puſees, tur tagad bija juhra. Krakatoas ſala ar ſaweem uguns wehmeju kalneem bija paſuduſe.

Zil ſchim brihſcham war ſpreest, tad ſahdi 100,000 zilweku gan juhra noſlihtuſchi, gan degoſchâ wirumâ dabujuſchi ſawu galu. Uſ juhraſ kraſteem guk tuhſtoſcheem zilweku lihki; juhra iſmet nedſihwas ſiwis un upes atpeldina zilweku lihkus, nonahwetus tih-gerus, tſchubſtas, degunradſchus u. t. pr. Gaiſs no neſkaitameem lihkeem ar nepaitſ-famû ſmaku pildits, no kam war ſehrgas iſzeltees. Pee wiſa ſchi poſta wehl peenahf ta buhſchana, ka zilwekeem, kas dſihwi pa-ſikuſchi, newar peenahzigu palihdsibu pa-ſneegt, tapehz ka lugoſchana tureenas juhra ſchim brihſcham ir wahriga. Slaiſtâ Jawas ſala zaur ſcho dabas notikumu paſaudejuſe uſ daudſ gadeem ſawu auglibu. Tureenas eedſihwotaju behdas naw aprakſtamâs.

Slahda Berlines awiſe par ſcho breeſmigo dabas notikumu wehl paſtahſta ſchahduſ ſihkumus. Wina rakſta tâ: Wiſbreeſmigato liſteni ir pahrzeetuſe Batamas pawalſte uſ Jawas ſalu. Maſa, bet mihtliga Anjeras pilſehtina ir pawiſam no juhraſ tikufe ap-rihta, kamehr netahlu efoſcha Serangas pil-ſehtina palikuſe ne-apklaheta.

Tur atrodahs kalnu rinda, ko juhneeki noſaukuſchi par ſileem kalneem. No ſcheem kalneem uſ deenwideem atronahs loti augligs widuzis un tapehz no daudſ zilwekeem teel apdſihwots, kas tur ihpaſchi nodarbojahs kaſeju un tehju audſinadami. Weſ ſemtopibas tur ari nodarbojahs ar ziteem darbeem. Schis apgabals naw til daudſ zeetis.

Weſ Jawas ſalas wehl peeminama Su-matras ſala, kas ari pa dakai no ſchi da-bas notikuma zeetuſe.

Parifê, 25. (13.) auguſta m. d. (Walſei peefuhiti originalkorreſpondenzija.)

Ja es atlahſti grihu runat, tad man ja-faka, ka man ſchodeen tihri nelabas domas galwâ — pret geografifteem. Uſſchiraf kuru geografijas grahmatu juhs gribeet, wiſur juhs atradiſeet, ka Franziſjai eſot tikai weena pate Parifê. Slaidri redſams, ka waj nu wini nefa neſin, waj ari weens otram pa-

fakrunajufchi. Bet weenas Parises weeta es atradu — diwas. Pee tam wehl weenu uf otras, t. i. weenu Parisi wirs semes, otu — sem semes! Tas nu gan dascham labam isfeelabs ehrmoti un netizami — bet to mehsh tublit redsefim.

Sehnes upes kreisâ kraftâ atronahs plafchas atmenu raktuwes, kuras jaw Romneeku laifds tika laufti preeksch buhwes wadjafgee kaku un smilfschu atmeni. Scheem smilfschu atmeneem it fawada ihpafchiba. Kamehr wini gut semes klehpi, tamehr wini mihlfti, la greefch waj ar nasi, bet til to wini stahwejufchi kahdu laiku faule un wehja, wini paleef weenadi zeetaki un zeetaki. Ta tad labaka buhwmateriala newareja wehletees.

Ta tad es teizu, ta fchee Parises atmenu laufumi dewa labako un derigako buhwmaterialu. Pilsehta deenu no deenas auga un lihbs ar wini scho atmenu wadjafiba. Bet ta la materials tikai dsitaki semê bij atromans, tad zaur atmenu islauschamu un isweschamu iszehlahs semes apafschâ leelifti gangi.

Schodeen wefela pilsehtas dala atrodahs uf scheem sememes gangeem. Kahdas 70 ee-eju weetas, kuras daschadâs pilsehtas dala atrodahs, wed schinis druhmâs telpâs. 1784. gada waldbai bij schê jakerabs pee darba, jo wisai schai pilsehtas dala draudeja breefmas zaur eebrukschamu. Wefelas eelas ar wisahm mahjahm bij fahluschas grimt. Tur kawetees wairs newareja. Stutes, muhri, pihlari tika fabuhweti, kuru usdewums bij, schihs milfigâs welwes issargat no fagruhschamas. Diwas gadus wehlat walts dome pawehleja wairak kapsehtâs, kuras tika isnihzinatas, israktos kaulus wef schinis semes apafschâ atrodoschâs telpâs, kuras no scha laika teef fauktas par katakomba. Rewoluzijas un it ihpafchi breefmiigâ Robespiera laifds tika faweefti tuhftoscheem lihku schinis tumschâs welwes. Zilweku lauli un truhdoschi lihki, kur til azis pagreesahs! Breefmiigâs uffkats! — Wehl schodeen pahreet schauschalas, schos tuhftoschus un tuhftoschus zilweku kaulus uffkatot.

Tikai 1810. gada fakla schê dauds maf raudfit uf kahrtibu. Tika eetaifiti zaurumi preeksch gaisa rinkofchamas, buhweti jauni pihlari, rakti grahwji preeksch uhdens nowillfchamas. Pat kaulus ne-atstahja pirmâ nelahrtiba un schodeen, schihs katalombas apmeklejet, mehsh redsam pee seenahm rindâs fakahrtotus zilweku galwas laufus, rofas, kahjas un wefelus giltenus (skeletus), ja, pat mafi Deewa nami fabuhweti is schahm zilweku atleelahm. Teescham, druhmâs domas pahrnem zilweka firdi, schihs tumschâs welwes zauri staigajot! Kas ir zilweks? Kas ir wina dsihwe? Neezigâs radijums, kurfch katru brihbi war pasust no semes wirsus!

Bet schihs katalombas naw wehl wis eewehrojamafa sememes Parises dala. Sem wifas pilsehtas issteepjâhs wehl dauds eewehrojamafas galerijas — es grihu teikt, preeksch uhdens un netihrumu nowillfchamas muhreteee kanali jeb floakas (égouts). Parises pilsehtas walde wifds laifds zihufees padarit pilsehtu par fkaistu un wefeligu. Scho mehrki newareja panahkt weenigi ar toku dehstifchamu, dahrsu usfopschamu un, ta fazit, wirspufes igresnoschamu, wadjafseja ari

domat, ta lai no semes nelahp newefeligi garaini gaisa, wadjafseja gahdat pahr weeglu leetus un zitu uhdenu notezeschamu — ar weenu wahrdu, wadjafseja gahdat, ta lai wifas newefeligahs weelas tiltu isfraiditas is pilsehtas. Ka domats, ta darits. Leelais sememes kanaku tihkhis tika ar tahdu weifsmi zauri wefts, ta Parise schodeen wefeligaka no wifahm leel-pilsehtahm.

Wifa scha sememes tekoscha kanala tihkla garums istaifa kopâ kahdas tuhftosch werstis. Diwi leeli kanali (égouts collecteurs) dala wifu pilsehtu tschetrâs dalâs un usnem no wifahm pufehm kahdus 15 fahnu kanalus, kuras atkal fater leels pulks mafaku kanalu.

Minete diwi leeleee kanali eegahschahs tschetrâs wehl leelafds, Sehnei lihdstekofchâs kanalâs. Diwi no scheem pehdejeem kahdas 4 werstes, treschais kahdas 19,200 un zerturtais kahdas 6500 pehdas garumâ. Wifu scho kanalu leelums ta aprehkinats, ta pat leelako leetus gahseenu uhdenu wini war it weegli usnemt. Wisleelakee no scheem kanaleem kahdas 16 pehdas augsti un 17 pehdas plati, mafakee kahdas 7 pehdas augsti un 4 pehdas plati. Ta tad pa schahm floakahm war netik ween it weegli staigat, bet, ja tihlahs, pat braukt. Leelajds kopukanalâs (égouts collecteurs) uhdens tel pa widu, kamehr pa malahm eetaifitas staigas jeb trotoari. Pahp pehdejeem atrodahs pee pawelwes uhdens trubas, kurahm pahraf par 3 pehdahm zaurmehrâ. Wifu scho mineto kanalu uhdenu fater ta fauktâ wispahrigâ kopukanalâ (collecteur général), kuram kahdas 17,000 pehdas garumâ. Is scha kanala katru deenu eetek Sehnes upê pahraf par 300,000 kubilpehdahm uhdens. Wifds schajds floakâs teef ar leelu stingribu raudsits uf tihribu. Weenadi laisch tezet tihram uhdenam, kas lai netihrumus aiffkalo un ustur gaisa tihribu. Leeleee kanali, kureem uhdens tel pa widu, teef tihriti zaur kahdu koti fapratigu eetaifi. Wispahrigâ kopukanalâ (collecteur général) atrodahs laiwâs, pee kurahm eetaifitas wirsdurwis. Pehdeje leelums fakriht ar uhdens grahwa leelumu un der, ta fazit, par flufschahm. Tikhids schahs teef atwehrtas, uhdens stumj minetâs laiwâs uf preekschu un ar winahm wifus netihrumus. Tschetrâs schahdas laiwâs strahdâ uf leela kopukanala un pagehr 16 deenu preeksch wini pilnigas tihrischamas. Wifds zitds kanalâs scho laiwu weeta eetaifiti uf dselks fleedehm mafi wahgi, kuri waj nu no uhdens spehta waj ari, ja schis nepeeteef, no pascheem strahduweekeem teef stumti uf preekschu.

Ta tad nu zeen. lasitajs reds, la sem Parises tikpat labi war staigat un ja grih, braukat, ta pa paschas flawenas Franzijas galwas pilsehtas eelahm. Lai schini kanalu tihkla waretu issargatees no apmaldischamahs, tad wiszaur usraktiti wirs semes atrodoscho eelu, dahrsu un platschu wahrdu, ta la katru brihbi fini, kura widuzi atrodees. Schis ir weenigais Ariadnes pawedeens, kas rahda, kur war tikt atkal pee deenas gaismas.

Anglija. Scha gada filku sweja Skotijas peekrafstâs, falihbsinajot ar agrakeem gadeem, isdewufehs koti bagatigi. Winâ nedekâ tur isswejotas filkes til dauds, la ar tahm peepildifshot 100,000 muzu.

Austro-Ungarija. Grafâ Schambora atstahâ mantiba pastahwot is 60 milj. franku (= 24 milj. rublu). No scha kapi-

tala pahwests dabon 400,000 franku par „Petera grafi“ un bes tam 500,000 franku preeksch katoku tizibas isplatischamas eestahdes jeb propagandas; Parises nabagi dabon 100,000 franku; kahdas nelaiika radineezes katra pa 100,000 franku. Tahfal wina deenastneeki dabon prahwas summas. Wifschee legati kopâ tomehr wehl ne-istaifa 2 milj. franku, ta la atleef pahri par 58 miljonu. No schihs mantibas grafâ Schambora atraitne dabon wifus prozentus jeb eenahkums lihbs fawam dsihwibas galam. Pehz winas nahwes mantiba teef dalita stary diweem Italeeschu Burboneem: Palmas herzogs dabon diwi treschdalâs un grafs Wardi weenu treschdalu. Waj pee schihs mantibas klastpeeflaitita Schambora pils Franzija, wehl nesinams. Minetâ pils tika nelaikim grafam Schamboram dahwata uf wina krostibahm. Wina bij nopirka zaur lahprahtigahm dahwanahm, kas no kchnifchka trona peekritejeem tika famestas pehz grafâ Schambora peedsimschamas. Daschi nu domâ, ta Schambora pils nelaikim bijuse dahwata weenigi la Franzijas trona mantineekam un la Franzijas waldbiba tagad waretu nemt atpatat to, tadeht la naw wairs Franzijas trona mantineeka. Bet schihs domas leekahs buht nepareifas, jo ari grafs Schambors jaw no 1830. gada nebij wairs trona mantineeks, un tomehr Schambora pils tam netika atnemta.

Seemet-Amerika. Jaw kahdus gadus atpafak Seemet-Amerika fakla eeweeftes sozjaldemokrati. Tagad fino, la tur dibinata kahrtiga partija ar sozjaldemokrati mehrki. Lai netiktu par dauds intreschu uf reisi aifkertas, partija schim brihscham grih zihnitees til pret semes ihpafchumu. Wina grih panahkt, ta wiseem priwattaudim wini semes ihpafchums tiftu no waldbibas atnemts, ta la waldbiba waretu to leetot pehz fawas patifschamas, isdalidama semi un atkal atnemdama to. Partijas dibinatajs un wadons fahzâhs Dschorsche. Schim brihscham jaunâ partija gan newar dauds panahkt, tadeht la Saweenoto-Walstju reetruma dala wehl dauds brihwas semes, uf kureeni war dotees kaudis, kas wehlahs semi. Bet kad reis buhs wifp pilns (un tas waretu buht jaw pehz kahdeem 10 gadeem), tad jaunâ partija gan waretu iszelt leelas jukas, jo Seemet-Amerikas fadsihwei dauds nelabumu, kas flubina kaudis uf nemeeru. Schee nemeeri til tadeht ne-isszetahs, la pahrafa kauschu straume arweenu wehl notel uf reetruma apgabaleem. Seemet-Amerikas nelabumu leelakâ fakne ir pahraf stipra mantas un naudas zeenifchama. Zilweks bes mantas tur eenem pahraf semu nospeestu stahwolli. Mahziba un tikumiba neteef eewehrota pehz nopelna. Schai sinâ Anglija par Saweenotahm-Walstim dauds pahrafa. Tadeht ari Anglija weenigâ seme, kur sozjaldemokrati nelahdâ wihse newar eesafkotees.

Sina is Wauskas.

(States Re. 35. Beigumt.)

Gan war notikt, la kahdi „schahdi tahdi no amata nozelti fcrihwerifchi, bes weetas skolmeistereki,“ no kureem barona Drachenselfa kgs buhtu runajis, no kahda awifchu raksta noraksta fawu turamo rumu, paschi

nespehdami sawas domas kahrtigi salitt un isteitt.

Bet waj tas domajams no barona Drachenfelsa kunga, kas tatschu ir mahzits un isglitots zilwels, kas ir augstakais teefas wihrs Bauklas aprinki, kas ir likts pahr wisahm tureenes pagastu waldehm un tee-fahm? Waj to til war eedomat, ka winsch preefsch sawas runas tapinahs neween domas un spreedomus, bet ari wahrdus un weselus teikumus no Latweeschu Awisehm, scha gara wahjata Latweeschu laikraksta?

Ne, tas nawa neds domajams, neds tizams!

Tadeht ja-atsihst, ka Latweeschu Awises atkal krituschas par upuri kahdai mahnischanai, mistifikacijai, ka winas atkal sawa aplama karstumā eekrituschas bedre, lo domajuschas ziteem raft.

Tas tuhliit redsams no eeweschanas wahrdem, ar tureem sablahs sinojums pahr Bauklas aprinka pagastu wezako sapulzi un raksts: „waj juhs newarat laika sihmes nopraft?“ Pee abeem tee fkan gandrihi weenlihdfigi. — Jo pirmais sablahs ar wahrdem: „Bauskai un Bauklas aprinka pagastu amata wihreem schi gada Julija diwdesmit otra deena ilgi jo ilgi paliks laba atminā. Tai deenā Bauklas aprinka teefas kungs barons Paul Drachenfels . . . u. t. j. pr. un otras fkan tā: Schi gada Maja mehnescha diwdesmit pirma deena wiseem muhsu pawalstneekem un wiseem labaskahrtibas draugeem wehl ilgi paliks peeminā. Jo schini deenā muhsu wisu schehligais kungs un keisars u. t. j. pr.

Treschlahrt no ta wehl redsams, ka „Latweeschu Awises“ tikuschas mahnitās.

Bauklas aprinka kungs barons Paul Drachenfels ir amata wihrs, kam neween jagahda, ka kahrtiba un peeklahjiba walditu wišds pagasta eestahdijums, bet kam ja-spreesch preefsch wisa aprinka taisniba un pateesiba. Tapehz mehš domajam un tizam, ka winsch ir taisns, pateesigs, apdomigs un apkehrigs sawds darbds un wahrdds. Un jo wairaki to waram sagaidit, kad winsch ir amata darischanās. Mineto pagastu wezako sapulzi wadot, winsch nu bija amata darischanās, jo ka Latweeschu Awises raksta, winam „pehz Waldbas pawehleschanas“ bija jaleef pagastu wezateem pee firds sinamee un eewehrojamee keisara wahrdi, winam bija japamahza tee pahr scho teefabam un peenahkumeem, winam bija ja-isdala 19 kroneschas peeminas sihmes, beidsam winsch un aprinka teefas lozketi sehdeja pee galda pilnds mundeerinds.

Waj nu ir domajams, ka amata wihrs amata darischanās turehs tahdu runu, kahdu „Latweeschu Awises“ atstahstija? Waj nu ir domajams, ka amata wihrs amata darischanās runahs rotahm taustamo netaisnibu? Waj to no wina warehs sagaidit, ka winsch hef kautkahdahn peerahdischanahm apwainos zitus uš to negehligako un tos nostahdihs par walsts noseedsneekem, kur wina amats winam spreesch, til tad apwainot, kad ir jo droshakas peerahdischanas un leezibas? Waj to til war eedomat, ka winsch nostahdihs par tautas eenaidneekem „Latweeschu draugus“, kas, ka finams, paschi dehwejahs par dabiskeem tautas wadoneem?

Neuhš grehti peerahdams, ka no „Latweeschu Awisehm“ atstahstija runā ir runatas tufschas, no gaisa sagrahbstitas nepateesibas. Runatajs pirms itin pareisi tulko keisara wahrdus, ka Winsch darijis saweem pawalstneekem sinamu: juns neuhš tizet aplamahm walodahm pahr semes peedalischanu. Tahdas walodas, ka finams, teel isplahstitas no nihilisteem starp kreewu semneekem, lai tos padaritu nemeerigus. Tapehz ari Augstais kungs un keisars tos sihme par saweem eenaidneekem. No ta redsams, ka keisara wahrdi sihmejahs us teem gadijumeem, kur nihilisti, walsts eenaidneeki, zaur aplamahm walodahm gunda semneekus uš nemeeru. Waj nu muhsu semē ari eeradusches tahdi keisara eenaidneeki un walsts noseedsneeki? Runatajs apleezina, ka ari tee esot muhsu semē. Tee esot tee, kas wahrdds un raksts zaur a wisehm un kalendereem Latweeschem eetschulstot, ka wineem peederetu wisa seme. Protams, runatajs atsiht par wainigeem Latweeschu awises un kalendars. Bet ja mehš nu usajzinatum runataju, mums usrahdit kaut kahdu weetu Latweeschu laikraksts un kalendars, kur buhtu tizis apleezinats, ka Latweeschem peederetu wisa seme, tad winsch newaretu sihmet neweenas tahdas weetas, lai ari desmit gadu gahjumus zauraknati. Winsch nefur newaretu peerahdit, ka Latweeschu laikraksts un kalendars padoms ir dots, lai wisu semi isdala starp Latweeschem. Tad nu itin tufschas, gaisa sagrahbstitahs netaisnibas ir isteittas mineta runā.

Laikraksts ir gan spreests pahr semi, bet pawisam zitada fina. Tur ir usrahbits, ka daschās weetas pee semneeku semes pahrdoschanas un isnomaschanas nawa eewehrotas likuma pawehles. Laikraksti aprahdija, ka daudf weetas neteel isdoti likumigi nomas kontrakti, ka zaur teem nomneeki teel preepshti pilbit no likuma aisleegto klausibu, ka pirkschanas kontraktis teel leegts semneekam pirzejam, no pirktahs semes baudit tahs teesibas un tos labumus, kurus likums preefschir, ka par peemehru tam teel aisleegts dsirnawas, kalku zeptus, fabrikas un bodes zelt, ka muischneeks patura jaktis un swejas teesibu uš semneeka grunts gabala u. t. j. pr. Tapat laikraksti atgahdinaja, ka daschās weetas muischu ihpashneeki pahraf dahrgi pahrdewa semneeku semi un tā leetaja par launu to brihweshibu, ko augsta waldbiba wineem atwehleja pee semneeku semes pahrdoschanas. Zaur to laikraksti nemaj neraudsija atbihdinat pirzejus, bet til atkahrt kahdu nekahrtibu. Un tas ir laikrakstu usderums. Wehl laikraksti to atrada par nepareisibu, ka daschds pirkschanas kontraktis ir eelikti nosajijumi, ka mahju pirzejam, kas reisi laikā nawa pildijis sawas maksaschanas, tuhliit jafamakfa wisa pirkschanas summa un ja to nespehj, ka mahja teel pahrdota feschu nedelu laikā wairakfolitajam. Tahds nosajijums neween war buht, bet ari bijis semneekam pirzejam par postu. Jo kur lai tas nem uš reisi wairak tuhstoschu rublu preefsch pirkschanas parada peepeschas nolihdsinaschanas, ka tam truhka pahra simts rublu preefsch scha parada procentu samakfaschanas. Scha nosajijuma deht daschs fainneeks jaw saudeja sawas eepirktahs mahjas, bet ne tadeht, ka laikraksti darija laudis usmanigus uš daschahm

kontrakta nepareisibahm. Weidsam laikraksti to peerahdija, ka daschās muischas semneeku mahjas ir peelaistas pee muischas, tā ka tur, kur senaki bija semneeku seme, tagad atronahs wisadu pus- un lopu muischu plaschi lauki. Tadeht ari tas notizis, ka Widsemē un Kursemē beidsamajds 60 gadds semneeku mahju skaitis ir masinajees par wairak tuhstoscheem, turpretim kauschu skaitis palizis diwlahet leelaks.

To un nelo zitu Latweeschu laikraksti ir usrahdijuschi. To darot, wini ispildijuschi sawu peenahkumu un to pee gaismas wiskuschu, ko gribeja turet apsehptu. Un waj naw wiss tas, ko wini rakstija schini fina, skaidra pateesiba? Waj kas ir spehjis apgahst par nepateesahm laikrakstu usrahdischanas? Waj paschai Widsemes landrahtu kollegijai nenahzahs atsiht, ka laikrakstu subdsibas pahr kontraktu ne-isdoschanu un pahr klausibas eeweschanu ir. Deewam schehf, dibinatās? Waj ta pati zaur ihpashu zirfularu stingri nepeelodinaja wiseem muischu ihpashneekem, agrar-leetās dotus likumus eewehrot?

Tas wiss ir labi finams. Bet tadeht, ka newareja neta pretim runat pret paschu leetu, ko Latweeschu laikraksti gaisā zehla, tad wezlaiku zeenitaji un wiltigee patrioti greesa leetu pawisam uš zitu pusi. Tee sabla brehkt un fleegt, ka laikraksti rihdot semneekus pret muischneekem un laudim eestahstot, ka wisa seme peederot Latweeschem un ka wajagot tadeht to iscalit starp semneekem, jeshu nefur un nelad neweens Latweeschu laikraksts nebija rakstijis tahdas blehnas.

Tahlaki. Ka „Latweeschu Awises“ un Zeligawas „Mitausche Zeitung“ wisadi melsch pahr Latweeschu beedribahm, pahr to nawa ko brihnetees. Schee laikraksti to dara aij pahreetas kahribas, Latweeschus apsubset un apwainot. Tadeht tee ari usdroshinajahs ispaust pahr Latweeschu beedribahm wiss launas melu finas, zeredami, ka wineem, ja ne wisu, tad tomehr drusku tizehs, kad til jo beskaunigi subd un schehlojahs. Bet barona Drachenfelsa fgs ir amata wihrs. Waj nu pawisam ir domajams, ka winsch palaf runahs un daschreif wahrdi pehz wahda mineto laikrakstu netaisnahm un nedibinatahm apwainoschanahm un goda aislahrschanahm? Waj tas pawisam tizams, ka winsch buhtu teizis, ka dascha Latweeschu beedriba palikusi par tahdu weetu, „kur wisu walsts kahrtibu eefahza apgahst?“ Kailam runatajam tatschu bija sinami beedribu statuti, kurd is noliktas beedribu darbu un darischanas robeschas. Gandrihs wišds statuts atronahs beigās tahds nosajijums, ka gubernatoram ir brihw, katru beedribu tuhliit flehgt, ja winsch pamana, ka ta pahrlahpj sawus statutus waj ko dara, kas nefakriht ar likumigt kahrtibu un kauschu meeru. Ari walsts likumi dod gubernatoram tahdu teesibu. Waj nu til to war eedomat, ka beedribu atstahs neslehgtu, kad ta neween pahrlahp sawus statutus, bet walsts pamata likumus, kad ta palika par tahdu weetu, „kur wisu walsts kahrtibu eefahza apgahst.“ Tahda gadijumā neween neslehgtu beedribu, bet wainigos pee tahdahm walsts noseedsibahm nosoditu ar bahrgateem kalla fodeem. Jo mehginajums tilai, walsts kahrtibu apgahst, teel skaitits pee gruhgateem walsts noseegu-meem. Tahds mehginajums, ja winsch pa-

rahbars kahda darbā, teef sodits ar nahwes sodu, pehz walsts sodu grahmatas 249. art., un ja parahbars rakstis un runās, ar la-
torgu darbēm, pehz 251. un 252. artiku-
teem. Un preeksch tahdu noseegumu sinata-
jeem, ja tee nedara noseegumu sinamu pee-
nahzigai waldischanai, ir gandrihs likti tahdi
pafchi grubti fodi. Mehs nu waižajam
Latweeschu Awischu runataju, kur nu ir tahs
Latweeschu beedribas, kas wisu walsts kahr-
tibu eefahza apgahst? Zil tahdu beedribu ir
flehgas un kahdi wunu lozekli un preeksch-
neeki nodoti lakla teefahm? Kur ir mufina-
taji un rihditaji, „kas eefahka darbo-
tees ar politikas leetahm un laudim
prahtu fajauza ar tahdahm runahm,
kas wed til uf nemeeru un dumpi,
kas „gribeja dumpi zelt un gum-
dija laudis, lai waldbai wairs ne-
paklausa?“ Ka ir wunu wahrbi, lai if
kats labz pawalstneeks no wineem atrautos?!
Pee kahdeem katorgas darbeem tee ir likti
un kurods zeetumods fehseh? Jo tas tatschu
nemas nawa domajams, ka tahdi grubti walsts
noseedsneeki staigatu pamisam swabadi ap-
lahrt un drihstetu rahditees gaischa deena.
Bet warbuht tee grubtee walsts noseedsneeki
wehl nawa atrasti. Kadehk tad „Latweeschu
Awischu“ runatajs, kas rahda gihmi, it ka
pasihitu wisus schos noseedsneekus, tos ne-
usdod teefahm? Tas tatschu ir latra pa-
walstneeka peenahkums. Tatschu if kates,
kas tahdu noseedsneeku pasihit un to ne-usdod,
teef apdraudets ar grubtu sodu. Un no
Latweeschu Awischu isdaudsinatahs runas
runatajs ne-efot nekahds prahts pawalst-
neeks, bet augstakais teefneesis aprinkti.
Mehs teizam, ne-efot, tadeht ka esam
pahreezinati, ka Bauklas aprinka funks
nekad nawa runajis taodas runas, kahdu
Latweeschu Awises ispausch.

Mehs esam pahreezinati, ka winsch ar
ihguma atraidihš tahdas domas un „Lat-
weeschu Awises“ fauks pee stingrahs atbil-
dibas par wina wahrda neleetigu wal-
fchanu preeksch jaweem neschfihsteem mehr-
keem. Tapedz ari, tizedami, ka atkal kahds
skotajš „Latweeschu Awisehm“ buhs ee-
fuhstijis kahdu pafcha isgudrotu runu, lai
wunu lehtijibu un pelichanas kahrību wa-
retu deriga wihse nosodit, mehš esam no-
fankufchi pafchi wainigo par „runataju no
Latweeschu Awischu schehlastibas.“

Par dahrsu kopschanu.

(Stat. Nr. 35. Beigums.)

Schklas neder pascham audsinat, jo aif
wisas nopeetribas tahs tomehr newar ta
iskopt un tihrit, ka winas no leelafahm
fehllu pahrdotawahm par mehrentu zenu da-
bujamas. Ir eewehlamš, ka kates, kas ar
to grib darbotees, greeschahs pee leelafahm
andeles dahrsneezibahm, un no tureenes nem,
kas tam ir wajadsijs. Jaw wairak ka 20
gadus tuos pee kahda teizama Nigas an-
deles dahrsneeka ar fawahm wajadsihahm,
un esmu pilna meera ar wisu, ko no turee-
nes esmu nehmis; sehklas arween loti labas
un zena man, ka atkalpahrdewejam, mehrena,
ta ka eespehjamš uf semehm pehz wina ka-
taloga pahrdot, un tad wehl atleek pahrd-
wejam sehklas pascha wajadsihahm un kahda
pefnas teefa. Birzeji if gadus peeronahs
zaur tam, ka nekad netop peekrahpti un da-
schu pamahzishchanu no skolotaja dabu par

jaunahm, derigahm fehllu sortehm. Man
pascham gabiješ fawa apgabala preeksch
kahdeem 12 gadeem par isplatitaju buht
tagadejeem wiseem pasihstameem agreem ro-
schu rahzeneem. Pats tos no ahrsemes pa-
rakstiju lihds ar kahdahm zitahm sortehm,
kas kahda Wahzu semkopibas raksta bij
eeflawetas, bet par tahdahm ne-israhbijahs,
til weena sorte meeschu, muhsu 2-kanschu
meeschem lihdsiga, parahdija nezeretus aug-
tus, no 5 mahrz. isauga 5 feeki.

Ar daschadu stahdu isaudfeschamu puble-
tees, teescham naw smahdejama pelna. Ir
sinams, zil mas laudis daschds apgabalds
lezeklus apkopj; tad ari reti teem labs stahds
isdodahs. Turpreti skolotajam ar skoleni
peepalihdsibu ir masa leeta semi pareisi fa-
taisit un falmu dekus regahdatees; mehflu
ari netrahks, un stahds, labi apkopts, ir, ka
preeks to redset. Ne ween kahpostu, kahdu
un leelo beeschu stahds top meklets, bet ari
puku stahds jaw atrou weetu; pahris logu
ar puku stahdeem arween top ispirekti.

Kur pilsehtas tuwuma, tur falmu audfina-
schana labu pelnu atmetihš. Esmu nosla-
tijees no dahrsneekem pilsehtas un wunu
tuwuma, ka tee puhra-weetahm leelus falmu
dahrsus apkopj ar daschadahm fahnehm; zi-
tas jaw rudent fehji, lai pawasari teem tahs
jo agri buhtu. Daschas sortes jauz kopā,
un kamehr weenas agri nonemtas, otrahm
atleek ruhmes preeksch augschanas, un ta
tas eet lihds wehlam rudenim, kur falmas
tos sahl peespeest, pagrabds ar fahnehm
wahktees. Daschi tahs ne buht dobes ne-
fehji, bet uf wagahm, zaur ko ar kapli un
fehji tahm labi war peekluht apstrahdat, ne-
sahli israwet un semi darit irdemu.

Upinu audfeschana, ja to pareisi isdaritu,
atmestu wisleelako pelnu, bet lihds schim til
rets tos labi kopj, un tadeht ari to zenu
par apineem newar panahkt, ko bruhweeri
par ahrsemes apineem maksā.

Wisas tahdas weetas, kur ne-atronahs
muischās kreetni dahrsneeki, skolotajš teescham
ar felmi war stahtees fawam apgabalam
par dahrsneeku, un zaur tam it nemas ne-
skahdehs fawam skolās darbam, jo wasarā
dascham ne buht naw skoleni. Skolotajš
fawa weeta war dauds swababadi zaur
dahrsu kopschanu few pefnas atdarit, nekā
muischu dahrsneeks, lam deenesta efoscham
jadara pehz fawa kunga prahta un gribe-
schanas un lam naw semes gabala, ko tas
gluschi fawam labumam war leetat.

Uf to jautajumu: Kas tad nu buhs ar
glihti eeriktetu dahrsu, kad waj nu no tahs
weetas ja-aiseet, jeb zaur nahmi jashkirahs?
Waj nenahks pagasta waldbi un ne-eefta-
tihš to par fawu mantu? manas domas ir
sehhs: ko skolotajš pats ar fawu mafu un
spehlu audsinajis un naw wehl atlihdsina-
schanu par jaweem upureem nehmis, ir un
paleek wina manta, un peeder tapat wina
pafatneekem, kas ar isrokameem koku skolās
kozineem un ogu krehmeem un pufehm war
darit ka grib. Ja pagastu walde to negri-
betu atpirkt, tad ari ar katra pehznahzeju
amata weegli warehs islihgt par tahdu ma-
tibu, kas fawa weeta pamesta, winam du-
bult wehrtiga. Atwehlat tad man beidsot
to wehleschanos issagit, lai muhsu pawakas
brihtini nahktu wispirms muhsu skolās dahr-
seem par labu. Tur dahrsā jautrinahmees
pafchi un jautrinahm fawu skoleni pulzi-

mus; dahrs neihš skolotajam labus aug-
tus un skolās preekschime neihš augtus
wisā draudse. Beidsu ar kahda paidagoga
(Dr. Schwab) wahrdeem: „Skolas dahrsā
werahs behrna azis un firds, faredset Deewa
jauku radibu; tur mahzahs glihtibu, kahr-
tibu un weiklibu, tur banda schelstus pree-
tus, tur ee-aug miblestiba uf pufehm un
kofeem, tur koku apfahdetaji un lopu mo-
zitaji eet masumā, tur aug tas prahts, pa-
scham ko labu reis muhschā feht, kopt un
glihtot, tur mahzahs beedrotees uf kopu-
darbeem, tur aug brahlu firds, tur aug
nahkofchu namu swehtiba, lauku un mahju
un pagastu titlee kopeji, derigee walsts lo-
zekli, ihstee Deewa behrni.“ (Latw. Aw.)

Sihki notifikumi if Nigas.

Rihtwakar, 4. septembri, pulksten 8
wakarā, Nigas Latw. beedribas namā Nig.
Latw. teatra wadons Adolf Allunan kungs
ifrihko pirmo omulibas wakaru familijahm.
Zil bagata programa ir it ihpafchi eewehro-
jams tas, ka dabusim pirmo reisi eepasihtees
ar jaunu diletantu musikas kori, kuru Lihdal
kgs ir fastahdijis un jaunus musikas draugus
ihfā laikā til tahlu eemahzijas, ka tee jaw
war mehginat, atklahti spehlet. Sahle buhs
islikti galbi. Buhs it „omuligs“ wakars,
uf ko fawus zeen. Isatitajus daram usma-
nigus.

Nupat tika gatawa un ir manā grahmatu- un
bilschu-drulatawa, Nigā, pee Petera basnijas, da-
bujama

Widsemes weza un jauna Laifa grahmata uf 1884. gadu.

Maksa: ne-eefteta 5 rbf. simtu gab., eefteta
10 kap. gab. — Laifa grahmata pasneeds jauku
stahstu, bildehm pufskotu, fainneezibas pabomus,
jozinus u. t. t., turgus-deenas Widsemē un Kur-
semē, zeta-rahditaju lauzeneekem, kas Nigas bo-
des grib ko pirkt u. t. t. **Ernst Plates.**

Deewa-kalposchana Nigas basnijās.

Swehtdeen, 4. septembri.

Jehlaba basnijā:	Spreidihš pulksten	10 mahz. Holst.
		12 mahz. Zind.
Petera basnijā:		10 Mag. Lüttenš.
		6 mahz. Boelchau.
Jahnu basnijā:		9 l. m. Wehrich.
		2 l. m. Walter.
Gertrudes basnijā:		10 l. m. Schilling.
		2 w. m. Silbe.
Jesus basnijā:		10 w. m. Bergmann.
Mahrtinu basnijā:		10 w. m. Kachbrandt.

Telegrafa sinas.

Peterburgā, 1. septembri. Pee schodeen
notifikschas 2. 5-proz. prehmiju-biketū islo-
feschanas leelaki winnesti krita uf schahdeem
numureem:

200,000 rbf. uf Nr.	14,114—50.
75,000 " " "	13,979—50.
40,000 " " "	15,245—20.
25,000 " " "	16,696—48.
3 winnesti pa 10,000 rbf. uf Nr.	7238
—46, 197—33, 454—30.	
5 winnesti pa 8000 rbf. uf Nr.	13,122—
13, 18,864—25, 7,993—50, 17,792—4,	
7,386 — 20.	

Lihds 2. sept. atnahfuchi 1590 lugi, aifgahfuchi 1548 lugi.

Atbildofchais redaktors: Ernst Plates.

S l u d i n a j u m i.

Pilsētas walde.
Kadā dala ņ pilsētas grūntgabalā le-
lojā Maštas eelā sem pol. Nr. 5 atrodosho
chlu (wežā Maštas fešā) wajaga nekā-
wejoschi noplehst.

Kuri wehletos šchis eblas preešč nopleh-
šānas eemantot, tee top zaur scho usaižinati,
lai dešt klātateem nošajūmeem nonahstu eko-
nomijas pabrwaldes kanleja, turpat warešs
tuwafes nolīgumūs eestait.

Rigā ekonomijas pabrwalde, 29. aug. 1883.

Janna apteeka.

Been. Latweešču publīkai Strihwermui-
šānas (Nōmershof) dšefsozela stanzijas
apfahrtne, Widšemes gubernā, par sūn,
la ešnu stanzijas tuwumā atwehriš

saru = apteeku,

pehž eepreeščējas rewissijas no walstības pufes,
un to peedahwaju wajadīgōs atgadījeendōs.

Kabrlis Reimers,

apterlas īpafānees un pabrwaldees
Jaunjelgawā.

Jaunjelgawā, 10. aug. 1883.

Baušā ir atwehriša dahmu-drehbju schuh-
tuwe, kurā top wifadās drahnās laistās, tā:
kleites, laščoli, deki, lungu- un dahmu-wešā
u. t. pr. Turpat top arī peenemtas meitenes
preešč eemahžišānāhš drehbju-schuhšānā.
Dapeprafa Kaleju-eelā, Sotolowa namā
Nr. 1/180. Strod. Melanie Gladkow. 2

Bar kaulēem

mašā wisaugstatahš zenās

George Armitstenda

Rigās kaulu-miltu un fehra-
skabbes fabrika.

Fabrika: Ielajā Maš. eelā Nr. 257.
Kantorio: Maštas-eelā Nr. 24.

Rigā,
pilf. Kalku-eelā Nr. 6.

Zieglers un beedris,

Leepajā,
Aleksandra-eelā Nr. 6.

— pabrdoš
— Sweedru
ween- un diwjuhgu, dšelles un
tehrauda

arklus.

Sač'a „original“
tehrauda uniwersal-arklus,
ar dakahm preešč
dāščadeem semes apšrahajumeem.
Eschetrelemeschu
lobišānās u. sehjansarkli.
Blōther'a „original“
plattsehšānās-maščines.

Auast- un semgradīgus superfoesatus pahrdoš no lehgera un ņf pastelleščānū.

Skolneeze

top penšionā melleta. Laha apšopšānā, un
ušraudšiba top apšolita — Ubr-Rigā Smilšču-
eelā Nr. 20, lehta penšita.

**Material-preešču bode un mašes-žep-
tuwe** ar dšihwolti ir lehti īšibrejama Bāšajās-
un Dštrawu-eelu stūbrī Nr. 11, R. Traugotta
namā. Klātatas sīnās pēe F. W. Zeglewiz,
Kauf-eelā Nr. 15.

Behsis.

Kemiju Aleksandru Aščmani ešnu no
šawa weifala atklaidis un peelodinu latram,
winam ņf manu wahedu lautlo dot jeb labōs
man peenablēščās mālšānās winam ne-
išmākt. **Dugo Peteršon.**

Manā grahmatu- un bilšču-drufatawā
un Latw. grahmatu-pahrdošawā Rigā pēe
Pētera bāšn. un wifās žitās grahmatu pahrdo-
šawās ir dabujamas šāhdās

školas-grahmatas:

Dšihwibās žetšč, jeb **Marhtina**
Pētera māsais katliņš ar Deewa wahē-
deem falstis un īšfaldrošs no Pāšmanes
un Aumeištera draudžes māhžitaja Kābrta
Braudi. Otrā wēžaur pabrlobota un pa-
wairota drula. **Māšā 30 lap.**

Swaigšēnu, jeb Debesš-māhžiba sto-
lahm par labu šarāstīta no J. Dauge.
Māšā 40 lap.

Žha geogrāfija, jeb semes īšstā-
hšānā preešč pagāstu- un aprinlu-štolahm
šarostī. no D. Pank, Reshoines dr. māh-
žitaja. Otrā wēžaur pabrlobota un pawai-
rota drula. **Māšā 25 lap.**

Rehkenn ņšdoschānās, ņf tab-
wešs rehlinajamas. Šarāstītas no R.
Tehrauda. **Māšā 30 lap.**

Preeščbraksti preešč teem, kas grīb
māhās māhžitees rakstīt, apgadoti no R.
Eište. **Māšā 15 lap.**

Ernst Plates.

J. Holländer,

tağad Školu-eelā Nr. 7,
šlatus Šašč un beedram.

Auasti zeen publīkai padewīgi sīnoju, la žaur
leelo uštīžibu, kuru man mani andeles-draugi
un zeen. publīka dabwajufe, man ir bijis eespe-
jams, manu

**Dahmu-mehletu un behrm-
opgehrbu weifalu**

paleelinat ar pilnīgi apgadatu manušātur-
preešču trahjumu un la prežes pašāam šarilēs
eepēhrot man ir tağad eespehjamā, apahšā
m netās prežes pa wislehtahm ženahm pah-
dot; zeen. publīku laipni luhdsu, mani Šamās
wajadšibās ommellet, lai waretu no preešču
šabuma un lehtuma pašāi pabrleēžinatees.

Pahrdošu leelā īšwehlē:

Dahmu-paletos un kleites no wiswifadahm
drahnahm,
wilnainu un pušwilnainu kleitu drahnās,
leelus segu lafatus, galwas lafatus m
šiba, wilnaina un šokwilnas,
nahnu un pušnahnu, šanelu un bo-
tuhku un buščinnu,
wirsreflus, trahgas, stulpes un šlipfes,
fatunu, kaliko un parfi,
šokwilnas, wilnainus un šihda leetus
šāhrius,
puš- un šihda-santu,
atlasu wifās trahjās, un daubš žitās prežes
Swehtdeenas ir weifalō no pilf.
12 lihš 5 atwehrtōs.
Luhdsu smalti eewehrot manu wahēdu
un leelo šilo ņšrakstu.

**Waudas-
škapji**

per
Lūhr un beedra,
šenat Lūhr u. Zimmerthal,
Rigā, leelā Smilšču-
eelā Nr. 7.

**Semkopības = maščinu un rihku
pastahwiga īšstahde**

J. W. Grahmann — Rigā,

Kābrta-eelā, eepretim Tulumās bahnušim.

Pastahwigs lehgeris

no Eulamahm maščinahm, labības tihriščānās maščinahm,
ekšetu-maščinahm, maščahm ar gehpeli dšenamahm
šudmalahm u. t. j. pr.

Weenigais aīšstahwis

no Berlinēs aļ. beedr. „S. F. Eckert“ šabrikas ween- un wairaklemeschu
arkleem, tā arī no Sweedrijās Desperum Bruf arkleem, kroneteem 1871.
un 1880. gadās no Bāltijas II. un III. semf. zentr. īšstahdehm ar wisaug-
stakajahm goda-algahm.

Superfosfati un kaulu-milti.

Aleks. Kulikowšky

tapetu = pahrdošawa

leelajā Sinder-eelā Nr. 9 un Aleksandra-bultwari Nr. 1,
pahrdoš no šahšs deenas šablot, žit daubš trahjums šneedš, wifadus
Peterburgās un Somijas, tā arī wifū ņf lehgera atrodosho

Reweles tapetu-fabrikas tapetu wežalus musturus

pa pašeminatohm ženahm.

Original-šuhjamas maščinas

īf šabrikas žitf.

Frister u. Rosmann, aļ. beedr. Berlinē.

General-agentura preešč Kreewijas:

J. W. Grahmann — Rigā.

Pahrdošānā mašmā:
Wehwer-eelā Nr. 7, blakam amatn-
beedr. māhjai, un Maštas Ubr-Rigā,
leelajā eelā Nr. 46.

Pahrdošānā leelumā:
Kābrta-eelā, eepretim Tulumās bah-
nušim, pašā māhājā.

Šahš šuhjamas maščinas,
derigas preešč familijas un
amata (pehdejās tilpat īšihkotas
ar wisaunateem aparateem),
žaur pastahwigu darboschānās
panahšušās tahdu stahwolti,
la īšpilda wifūs šchim bři-
ščam wajadšigos pēeprašjūmus,
tahdus war pagehret no teeščam
labas un šipras šuhjamas
maščinas. Aparatu dāščadības
jaulo rotajumu un wisruhpi-
gahšs šrahdadamo dafu pagatawošchānās labad Frister un Roš-
mann šuhjamas maščinas panahšušās pašāules šlamu.

Wīržeem par atweegliņšānū šuhjamas maščinas pahrdoš arī ņf
nomāščānū pa

1 rubli katrā nedelā.